



LIETUVOS RADIOJO IR TELEVIZIJOS KOMISIJA

SPRENDIMAS DĖL BAUDOS SKYRIMO UAB „GORUVA“

2024 m. kovo 6 d. Nr. KS-61
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 48 straipsnio 2 ir 3 dalimis, Lietuvos radijo ir televizijos komisija n u s p r e n d ž i a :

1. Nustatyti, kad UAB „GORUVA“ 2022 m. gegužės 5 d. Lietuvos radijo ir televizijos komisijai (toliau – Komisija) yra pateikusi pranešimą apie nelicencijuojamos užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų naudojantis dalijimosi vaizdo medžiaga platforma „YouTube“ teikimo veiklos pradžią. Užsakomosios audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos teikiamos dalijimosi vaizdo medžiaga platformos „YouTube“ kanale „Komentaras TV“.

1.1 Komisijos administracija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 48 straipsnio 1 dalies 7 punktu ir Radijo ir (ar) televizijos programų ir atskirų programų stebėsenos tvarkos aprašo (toliau – Aprašas), patvirtinto Komisijos 2018 m. rugsėjo 19 d. sprendimu Nr. KS-55, 7.3 papunkčiu, 2024 m. sausio 31 d. – 2024 m. vasario 1 d. atliko stebėseną (stebėsenos rezultatai užfiksuoti 2024 m. vasario 7 d. stebėsenos akte Nr. ST-21) ir nustatė, kad 2024 m. sausio 30 d. paskelbtoje programoje „Komentaras TV“ „[Kokį planą „B“ sumąščiusi Ukrainos vadovybė? Ir ką reiškia „Magainot linija“? \(youtube.com\)](#)“ (toliau – Programa) paskleista viešoji informacija, kuri gali būti kvalifikuojama kaip dezinformacija, remiantis jos apibrėžimu pagal Įstatymo 2 straipsnio 15 dalį. Programoje nuo 01:20:50 val. iki 01:28:53 Programos vedėja G. Gorienė sako: „Ohmanas veža, važiuoja, renka čia paramą, važiuoja į Ukrainą ir štai mes jau gavome, mums jau atsiuntė tokį komentarą, kas mus žiūri, kad tame viešbutyje, būtent šitame „Khan Chinan“, Dnipre, ištaigingas numeris kainuoja 68 eurus. A. Tutkus sako: „tai čia ne Ohmanui“. G. Gorienė: „o aš dar kartą pasakysiu, kad tikrai, na, žmonės netiki tais skaičiais, angliškai parašyta „quantity nights“, na, išverskit, generole“. V. Tutkus sako: „viena naktis“. G. Gorienė: „skaičius yra vienas, viena naktis, toliau „room“, kambarys, kaina 1700 USD. Toliau kitas „room“, tai jau 205, 206 ir 207 kambarys, 205 ir 206 tie du kambariai po 1800 USD, „total“, bendrai 3600 dolerių ir apskritai šita sąskaita už vieną naktį 5300 USD.“ V. Tutkus: „problema čia ir mes tik galime spėti, jeigu mes tik ką gavom iš liudininkų, kiek kainuoja ir kodėl čia tokia sąskaita ir galim spėti iš karto, kur pasidėjo skirtumas. Bet problema yra ne tame, žiūrėkit, negi jūs galvojat, kad mūsų Ohmaną kuruojanti, o jį kuruoja būtent mūsų vadovybė, būtent rodo jį per LRT, pateikia jį kaip tautos didvyrį, iš kurio kiekvienas lietuvis turėtų imti pavyzdį. Aš tikrai nenorėčiau, kad lietuviai pradėtų imti pavyzdį iš Ohmano. Bet esmė yra tame – negi jie nežino, taigi mes su ponu Zigmu rašėm, mes atkreipiam dėmesį į neatitikimus kainose, į neatitikimus, pavyzdžiui, maitinės pažymų nebuvimą, ten realiai pakapstyt, tai ten, kaip, sakysim, penkiolikai metų jau yra. Pas Ohmaną yra keli keliai, pirmas, tai arba laukti savo likimo.“. G. Gorienė: „arba grąžinti visus tuos pinigėlius, kaip Skaistė Gintarė ir visi kiti, kurie tenai iš savivaldybės pilstė“. V. Tutkus: „Skaistė ten keli šimtai eurų, o čia milijonai, jau išleisti turbūt. Žiūrėkit, klausimas yra čia gana paprastas, ateis laikas, aš taip galvoju, tai yra mano nuomonė, kaip matau pagrįsta kai kuriais spėjimais kitais, kad pas Ohmaną du keliai, arba, lagaminas, stotis, Stokholmas, arba buvimas, tyrimas, kalėjimas. Trečia, matomai, neduota, nes sprendžiat iš tokių dalykų, jau vien šitos sąskaitos, manau, kad užtenka, kad pradėti ikiteisminį tyrimą, nes tai nemažai pavogta. Tai galbūt tiek apie tą Ohmaną“. G. Gorienė: „tiek, bet tą temą

norisi, žinot, pabaigti apie Ohmaną mūsų žiūrovų komentaru, kad Ohmanas turi vykti į Ukrainą ir krauju išpirkti va tą visa šita, ką mes čia parodėm. Kaip jisai renka labdarą, paramą iš žmonių, o paskui kaip viešbučiuose išleidžiama po 1700, po 1800 dolerių už naktį. V. Tutkus: „na, matomai, jeigu atvirai kalbant, reikėtų, būtų bent jau gražu, aišku, tik pasvajot galima, kad vat tą visą save vadinančiu elitu, reiškia, su Ohmanu, Miliūte ir visais kitais, nes tie kurie propaguoja Ohmaną, kurie stumia tuos vaikus, juk vaikui surinkti 150 eurų, tai jis nuo savęs atplėšia, ir man užtai labai skaudu, jisai vaikas atplėšė, o tasai pramasazavo. Bet reikėtų pirmiausia surinkti tą kastą propagandistų“. Nuo 01:28:33 val. iki 01:28:53 val. G. Gorienė sako: „žinot, va kai pamatai tokias sąskaitas, ir kitokias sąskaitas, ir tada supranti, kad kol tokie pinigų uždarbiai bus, kad kol kai kam tai yra labai geras biznis, tai tie yra labai suinteresuoti, kad tas karas kuo ilgiau tęstųsi“.

1.2. Komisija 2024 m. vasario 8 d. raštu Nr. S-143 dėl „Programoje „Komentaras TV“ paskleistos viešosios informacijos“ kreipėsi į UAB „GORUVA“ su prašymu iki 2024 m. vasario 15 d. informuoti Komisiją, patvirtinant UAB „GORUVA“ paskelbtoje Programoje „Komentaras TV“ paskleistos viešosios informacijos pagrįstumą bei pateikti visus turimus šią informaciją lydinčius įrodymus (mokėjimų išrašus, sąskaitas faktūras, kvitus ir kt.).

1.3. UAB „GORUVA“ 2024 m. vasario 14 d. atsakydama į Komisijos raštą Nr. S-143 paprašė Komisijos atsiųsti skundą dėl Programos ir lydinčiuosius dokumentus.

1.4. Komisija atsakydama į 2024 m. vasario 14 d. raštą 2024 m. vasario 15 d. raštu Nr. S-158 „Dėl programoje „Komentaras TV“ paskleistos viešosios informacijos“ informavo UAB „GORUVA“, kad skundas dėl Programos nebuvo gautas. Komisija Programos stebėseną atliko savo iniciatyva, vadovaudamasi Aprašo 7.3 papunkčiu, nustatančiu, kad „Radijo ir (ar) televizijos programų ir atskirų programų stebėseną atliekama, kai <...>7.3. informacija apie radijo ir (ar) televizijos programas ar atskiras programas būtina Komisijai pavestiems uždaviniams įgyvendinti ir Įstatymo 48 straipsnyje nustatytoms Komisijos funkcijoms vykdyti.

1.5. UAB „GORUVA“ 2024 m. vasario 19 d. atsakydama į Komisijos raštą Nr. S-158 paprašė pateikti visą Komisijos žinioje esančią informaciją/duomenis, kurių pagrindu buvo nustatytas programoje „Komentaras TV“ paskleistos dezinformacijos faktas, atnaujinti praleistą terminą atsiliepimo į raštą pateikimui bei atidėti 2024 m. vasario 21 d. numatytą Komisijos posėdį.

1.6. Komisija 2024 m. vasario 20 d. el. paštu išsiuntė UAB „GORUVA“ atstovui advokato padėjėjui Erikui Pavlovičiui 2024 m. vasario 7 d. stebėsenos akto Nr. ST-21 kopiją. Komisija taip pat informavo, kad 2024 m. vasario 21 d. šiuo klausimo nesvarstys bei atidėjo klausimo svarstymą 2024 m. kovo 6 d.

1.7. UAB „GORUVA“ 2024 m. kovo 6 d. atsiuntė Komisijai sąskaitą Nr. 270, Blue/Yellow atsakymą, kuriame nurodyta, kad sąskaitoje Nr. 270 ukrainiečiai įvėlė klaidą ir vietoje grivinų nurodė dolerius. Atsakyme nurodyta, kad atitinkama sumokėta grivinomis, tai matosi ir prie tos pačios sąskaitos prisegto mokėjimo čekio – 5300 grivinų, kas šios dienos kursu būtų 129 eurai. Atsakyme taip pat prašoma neplatinti klaidingos informacijos. UAB „GORUVA“ taip pat pateikė 2022 m. rugpjūčio 31 d. Vytautas Mineral SPA išankstinę sąskaitą Nr. VMSBP5355, pagal kurią VŠĮ „Mėlyna ir geltona“ turėjo sumokėti 428 eurus už suteiktas paslaugas ir 2022 m. rugpjūčio 23 d. UAB „Nauji verslo projektai“ PVM sąskaitą faktūrą Nr. 0001028, pagal kurią VŠĮ „Mėlyna ir geltona“ turėjo sumokėti 45,34 eurus už tortą „Panelė Vyšnia“ 1.4.

1.8. Komisijos 2024 m. kovo 6 d. posėdžio metu UAB „GORUVA“ atstovas Erikas Pavlovičius nesutiko, kad Programoje buvo paskleista dezinformacija. Nurodė, kad nebuvo įrodyta Programos vedėjos tyčia. Taip pat posėdžio metu UAB „GORUVA“ nurodė, kad nagrinėjamu atveju niekam nekilo žala, niekas nesikreipė dėl patirtos žalos. Taip pat buvo keliamas klausimas dėl užsakomosios audiovizualinės žiniasklaidos sąvokos.

2. Remiantis Įstatymo 2 straipsnio 15 dalimi, dezinformacija tai tyčia viešai paskleista melaginga informacija. Iš esmės, kad informacija būtų kvalifikuojama kaip dezinformacija, reikalinga nustatyti tris požymius: 1) turi būti nustatyta tyčia, t.y. asmuo turi suvokti, kad skleidžia dezinformaciją ir sąmoningai taip elgiasi; 2) informacija turi būti paskelbta viešai; 3) informacija

turi būti melaginga, t. y. neatitinkanti tikrovės. Tik nustačius visus šiuos požymius, informacija gali būti kvalifikuojama kaip dezinformacija. Nagrinėjamu atveju Programoje nuo 01:20:50 val. iki 01:28:53 val. buvo paskleista informacija ir teiginiai, kad VŠĮ „Mėlyna ir geltona“ (Blue Yellow) steigėjas ir valdybos pirmininkas Jonas Ohmanas už viešbutį „Khan Chinan“, Dnipre sumokėjo 5300 JAV dolerių, taip pat teiginys „arba grąžinti visus pinigėlius, kaip Skaistė iš savivaldybės. Bet Skaistė kelis šimtus eurų ten, o čia milijonai, ir jau išleisti turbūt“, teiginys „sprendžiat iš tokių dalykų, jau vien šitos sąskaitos, manau, kad užtenka, kad pradėti ikiteisminį tyrimą, nes tai nemažai pavogta. Tai galbūt tiek apie tą Ohmaną“, teiginys „žinot, va kai pamatai tokias sąskaitas, ir kitokias sąskaitas, ir tada supranti, kad kol tokie pinigų uždarbiai bus, kad kol kai kam tai yra labai geras biznis, tai tie yra labai suinteresuoti, kad tas karas kuo ilgiau tęstųsi“. Visa Programoje nuo 01:20:50 val. iki 01:28:53 val. paskelbta informacija buvo paskleista viešai, dalijimosi vaizdo medžiaga platformos „YouTube“ kanale „Komentaras TV“. YouTube kanalas „Komentaras TV“ 2024 m. kovo 6 d. duomenimis turi 47,4 tūkst. sekėjų. Būtent ginčo Programą, kurioje buvo paskelbta minėta informacija ir teiginiai, peržiūrėjo daugiau nei 56 tūkst. žmonių (remiantis 2024 m. kovo 6 d. YouTube duomenimis). Iš to galima daryti išvadą, kad Programa buvo paskelbta viešai ir turėjo ženklų nuomonės formavimo poveikį visuomenėje. Taip pat Programoje nuo 01:20:50 val. iki 01:28:53 val. paskelbta informacija buvo paskleista tyčia, t. y. Programos vedėja sąmoningai skleidė informaciją, kad VŠĮ „Mėlyna ir geltona“ steigėjas ir valdybos pirmininkas Jonas Ohmanas už viešbutį „Khan Chinan“, Dnipre sumokėjo 5300 JAV dolerių, nors suprato ir (ar) turėjo suprasti, kad tokia suma už vieną naktį Ukrainos mieste Dnipre yra neadekvati. Įstatymo 22 straipsnio 11 dalies 4 punkte yra nurodyta, kad viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai neturi skelbti nepagrįstų, nepatikrintų, faktais neparemtų kaltinimų. Akivaizdu, kad UAB „GORUVA“ šios nuostatos nesilaikė ir informacijos sąmoningai netikrino. Programoje nepagrįstai, neturint jokių faktinių įrodymų yra kaltinami paramą Ukrainai telkiantys asmenys ir organizacijos. Komisijos turimais duomenimis Jonas Ohmanas už viešbutį „Khan Chinan“, Dnipre sumokėjo ne 5300 JAV, o 5300 Ukrainos grivinų (ginčo dėl to nėra). Sąskaitoje padaryta klaida, ir vietoje 5300 grivinų nurodyta „5300 USD“, tačiau Programos vedėja, turėdama sąskaitos kopiją, turėjo matyti ir prie sąskaitos prisegtą čekį (tai matosi iš Programos video), kuriame nurodyta, kad mokėjimas atliktas grivinomis, t. y. sumokėta 5300 grivinų. Šią informaciją Programos vedėja sąmoningai ignoruoja. Tai tik patvirtina, kad Programos vedėja tyčia skleidė tikrovės neatitinkančią informaciją, bei paneigia UAB „GORUVA“ atstovo teiginius, kad Programos vedėjos veiksmuose nėra tyčios. Netgi jeigu ir Programos vedėja neturėtų tikslios informacijos apie konkrečios nakvynės kainą, būdama profesionali žurnalistė turėjo suprasti, kad skleidžia tikrovės neatitinkančią informaciją. Taip pat jau yra nustatyta, kad Programoje nuo 01:20:50 val. iki 01:28:53 val. paskelbta tikrovės neatitinkanti informacija, todėl Programa atitiko ir trečiąjį, dezinformacijos konstatavimui reikalingą požymį. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, darytina išvada, kad Programoje nuo 01:20:50 val. iki 01:28:53 buvo paskleista dezinformacija, kaip ji suprantama pagal Įstatymo 2 straipsnio 15 dalį, ir nustatyti visi dezinformacijai reikalingi požymiai. Programos dalyviai tyčia viešai skelbė melagingą, tendencingą, šališką, jokiais faktais nepagrįstą informaciją, ją pateikdami emociškai ir siekdami suformuoti nepalankią nuomonę apie J. Ohmaną ir jo paramos rinkimo Ukrainai veiklą. Kartu ši paskleista informacija, kuria siekiama suklaidinti, pateikti klaidingas žinias apie J. Ohmano ir organizacijos Blue Yellow veiklą, yra žalinga Lietuvos piliečiams, nes žiūrovams sudaromas įspūdis, kad Ukrainai renkamos paramos lėšos yra neskaidriai panaudojamos ir skatina nepasitikėti paramos rinkimo organizacijomis, nebeaukoti Ukrainai. Toks dezinformacijos skelbimas viešai, ypač šių dienų geopolitiniame kontekste, yra pavojingas, kurstantis nepasitikėjimą ir nepagrįstas abejones paramos rinkimo Ukrainai procesu.

2.1. Komisija atkreipia dėmesį, kad UAB „GORUVA“ pateikta 2022 m. rugpjūčio 31 d. Vytautas Mineral SPA išankstinė sąskaita Nr. VMSBP5355 ir 2022 m. rugpjūčio 23 d. UAB „Nauji verslo projektai“ PVM sąskaita faktūra Nr. 0001028 neturi nieko bendro su ginčo

Programoje nustatytu dezinformacijos platinimo faktų. Taip pat Komisija kaip nereikšmingus vertina posėdžio metu išsakytus teiginius, kad dėl Programos nekilo žala, nes šiuo atveju, Komisija konstatuoja tik dezinformacijos nustatymo faktą, bet nevertina kilusios žalos.

3. Atsižvelgiant į Programoje paskleistą informaciją, galima teigti, kad joje išsakyti teiginiai yra nepagrįsti, nepatikrinti, šališki, tyčia nuslepiančią informaciją ar jos šaltinius. Kartu ši paskleista informacija, kuria sąmoningai siekiama suklaidinti, pateikti klaidingas žinias, yra žalinga Lietuvos piliečiams. Remiantis aukščiau išdėstyta, Komisija Programoje paskleistą informaciją kvalifikuoja kaip dezinformaciją, remiantis jos apibrėžimu pagal Įstatymo 2 straipsnio 15 dalį ir daro išvadą, kad buvo nesilaikoma Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punkto, kuriame nurodyta, kad visuomenės informavimo priemonėse draudžiama skelbti informaciją, kurioje skleidžiama dezinformacija.

3.1. Įstatymo 48 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyta, kad Komisija radijo ir (ar) televizijos programų transliuotojams, retransliuotojams, kitiems asmenims, teikiantiems Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas, užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų, dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslaugų teikėjams, pažeidusiems šio Įstatymo, Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo reikalavimus, transliavimo, retransliuojamo turinio licencijų, leidimų reikalavimus, taip pat nevykdantiems Komisijos sprendimų ar įpareigojimų, šio Įstatymo nustatyta tvarka atlikusi tyrimą, gali už šio Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytos neskelbtinos informacijos paskelbimą, teikimą skleisti ir skleidimą – taikyti įspėjimą arba 48 straipsnio 3 dalyje nurodytą baudą radijo ir (ar) televizijos programų transliuotojams bei užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjams.

3.2. Įstatymo 48 straipsnio 3 dalyje yra nurodyta, kad transliuotojui, užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjui už Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos paskelbimą, <...> gali būti skiriama bauda iki 3 procentų transliuotojo, retransliuotojo, kito asmens, teikiančio Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas, užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjo bendrųjų metinių pajamų praėjusiais ūkiniais metais, o tais atvejais, kai bendrąsias metines pajamas apskaičiuoti sunku arba neįmanoma, – iki vieno šimto tūkstančių eurų. Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, įvertinus Programos peržiūrų skaičių, UAB „GORUVA“ pažeidimo nepripažinimo faktą, Komisijos nuomone poveikio priemonės tikslai bus pasiekti UAB „GORUVA“ skiriant Įstatymo 48 straipsnio 3 dalyje nurodytą baudą. UAB „GORUVA“ yra užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėja, teikianti paslaugas naudojantis dalijimosi vaizdo medžiaga platforma „YouTube“. UAB „Goruva“ 2024 m. kovo 6 d. duomenimis dirba du darbuotojai, informacijos apie pajamas už 2023 m. nėra. 2022 m. UAB „GORUVA“ pajamos sudarė 63 977 eur. Vertinant baudos dydį, svarbu atsižvelgti į pažeidimo trukmę (Programa iki šiol prieinama dalijimosi vaizdo medžiaga platformoje „YouTube“), pavojingumą (užsakomosios audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų kataloge pateiktą Programą peržiūrėjo daugiau nei 56 tūkst. žmonių). Atsižvelgiant į tai, Komisijos nuomone, tikslinga UAB „GORUVA“ skirti 3 proc. nuo pardavimo pajamų (63 977 eur) siekiančią baudą – 1900 eurų.

4. Skirti UAB „GORUVA“ (įmonės kodas 300135410) 1900 Eur (vieną tūkstantį devynis šimtus eurų) baudą. Bauda turi būti sumokėta į vieną iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą. Komisijos paskirtų baudų už Įstatymo pažeidimus įmokos kodas – 6782.

5. Išaiškinti, kad šis sprendimas per 30 dienų nuo įsigaliojimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui.

Pirmininkas

Rimantas Bagdzevičius